

Veiligheidsgids

Fritech – Kerkstraat 39 – 9285 TA Buitenpost – 0511548300 – info@fritech.nl – www.fritech.nl

Uitgave januari 2015

Welkom bij Fritech

Fijn dat je samen met ons de uitdaging aangaat. Want jij gaat als (tijdelijk) medewerker bij Fritech aan de slag. Dat wordt zeker zinvol, want je kunt bij ons op verschillende manieren laten zien waar jij goed in bent. Zo kun je vervangende werkzaamheden verrichten of je wordt ingezet bij drukte. Het kan ook zijn dat je werk gaat doen waarvoor helemaal nog geen functie is of waarvoor nog geen nieuwe vaste kracht is gevonden.

Bij alle functies die je zou kunnen vervullen speelt veiligheid en het bepreken van de risico's op ongevallen en verzuim een meer dan belangrijke rol. Je bent hierover voorgelicht door één van onze intercedenten. Je kunt een taak-risicoanalyse passend bij jouw functie downloaden via onze website en deze veiligheidsgids is een essentieel onderdeel van onze voorlichting met betrekking tot veiligheid. Wij adviseren je daarom ook deze goed door te lezen voordat je start met je werkzaamheden.

Heb je vragen over veiligheid? Schroom nooit deze te stellen aan Fritech en/of je opdrachtgever.

Heel veel succes in je nieuwe baan!

Het team van Fritech!

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1 Algemene regels en voorschriften op de werkvloer	5
1.1 Algemene regels	5
1.2 Orde en netheid	6
1.3 Persoonlijke Beschermingsmiddelen	7
1.4 Melden van ongevallen	7
1.5 Calamiteiten	7
Hoofdstuk 2 Gebruik van elektrische apparatuur	8
Hoofdstuk 3 Sloopwerkzaamheden	8
Hoofdstuk 4 Asbesthoudende stoffen	8
Hoofdstuk 5 Werken op hoogte	9
5.1 Stalen steigers	9
5.2 Rolsteigers	9
5.3 Hangsteigers	10
5.4 Ladders en trappen	10
5.5 Hoogwerkers	11
5.6 Werkbakken	11
Hoofdstuk 6 Grondwerken	11
Hoofdstuk 7 Werken bij storm	12
Hoofdstuk 8 Afzettingen	12
Hoofdstuk 9 Lassen en Branden	12
Hoofdstuk 10 Verfverwerking	13
Hoofdstuk 11 Opslag van gevaarlijke stoffen	14

Voorwoord

“Waar gehakt wordt, vallen spaanders”

Op iedere werkplek zijn risico's aanwezig!

Als Fritech willen we een zo goed mogelijk beleid voeren op het gebied van Veiligheid, Gezondheid en Milieu. We streven naar een continue verbetering op dit gebied en zijn daarom ook VCU-gecertificeerd.

We streven er naar de risico's op de werkplek te verkleinen en daarmee de kans op een ongeval te zo klein mogelijk te maken.

Dit doen we door van iedere werkplek een risico-inventarisatie te maken en jullie als uitzendkrachten daarmee te wijzen op de risico's.

Het is dus ook van groot belang dat jullie je houden aan de regels en voorschriften zoals die gelden op de werklocatie. Het gebruik van de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen en het melden van onveilige situaties.

Om een goed beeld te krijgen van de algemene regels en de gevaren die bij je functie komen kijken, hebben we deze veiligheidsgids gemaakt. Lees het goed door voordat je aan het werk gaat en bewaar het als naslagwerk.

Mocht je nog vragen hebben dan kun je altijd contact opnemen met één van onze medewerkers.

Hoofdstuk 1 Algemene voorschriften en regels

1.1 Algemene regels

De in dit praktijkhandboek opgenomen voorschriften gelden voor alle werknemers. Daarnaast moet men uiteraard voldoen aan het geen in nationale en internationale wetgeving, normen en richtlijnen is vastgelegd.

Elke medewerker is verplicht de nodige voorzichtigheid en zorgvuldigheid in acht te nemen om te voorkomen dat er gevaar ontstaat voor de veiligheid en gezondheid van zichzelf of anderen.

De bedrijfsleiding is verantwoordelijk voor de veiligheid en gezondheid tijdens de werkzaamheden. Indien handelen en gedrag van zulke aard zijn dat deze verantwoording niet meer kan worden gedragen, zullen er passende maatregelen worden genomen.

Naast de regels uit deze veiligheidsgids moet iedereen zich houden aan de voorschriften die gelden op het terrein van derden als daar gewerkt wordt.

Alle medewerkers zijn verplicht om:

- de voorschriften op te volgen;
- veilig om te gaan met machines, werktuigen, gereedschappen, gevaarlijke stoffen, hulpmiddelen, e.d.;
- gebruik te maken van de verstrekte persoonlijke beschermingsmiddelen;
- aanwezig te zijn tijdens voorlichting en onderricht;
- bij een ongeval of verwonding zich direct te laten behandelen door een erkend EHBO-er, BHV-er of arts;
- bij opgemerkte gevaren direct die actie te ondernemen die een ongeval kan voorkomen en dit daarna direct te melden bij de leidinggevende;
- bij het betreden van een onbekend bedrijfsterrein of bouwplaats zich op de hoogte te stellen van de manier waarop ongevallen en brand gemeld moeten worden;
- zich op de hoogte te stellen van vluchtwegen vanaf de werkplek;
- bij het verstrekken van opdrachten zich ervan te overtuigen dat deze op veilige wijze kunnen worden uitgevoerd;
- de werkplek opgeruimd en goed bereikbaar te houden;
- defecten aan transportwerktuigen, machines, gereedschappen en hulpmiddelen direct te melden aan de leidinggevende;
- nooduitgangen, vluchtwegen en brandblusmiddelen vrij en toegankelijk te houden;

- brandblusmiddelen op hun plaats te laten en deze na gebruik direct bij de leidinggevende in te leveren om te laten vervangen.

Het is niet toegestaan om op het werk:

- alleen te werken op plaatsen waar de mogelijkheid tot contact met anderen ontbreekt;
- onder invloed te zijn van alcoholhoudende dranken en verdovende middelen;
- te spelen of te stoeien;
- jeugdigen beneden de 18 jaar werkzaamheden te laten verrichten die volgens de Arbeidswet verboden zijn;
- zonder de juiste veiligheidsmaatregelen en persoonlijke beschermingsmiddelen te werken;
- gereedschappen, machines, apparatuur en persoonlijke beschermingsmiddelen anders te gebruiken dan het doel waarvoor ze ontworpen zijn.

1.2 Orde en netheid

Orde en netheid zijn een eerste vereiste ter bevordering van veilige arbeidsomstandigheden. Opruimen is daarom geen verloren tijd.

Om een veilige werkplek te kunnen handhaven zijn de volgende voorschriften opgesteld:

- vluchtwegen, nooduitgangen, brandbestrijdingsmiddelen, toegangswegen, doorgangen, uitgangen, trappen en toegangen tot schakelaars moeten toegankelijk en vrij van obstakels zijn;
- gereedschappen en materialen moeten aan het einde van de werk dag en na gereedkomen van de verrichte werkzaamheden worden opgeborgen;
- onnodige materialen moeten worden afgevoerd;
- afvalmateriaal moet worden opgeruimd en in de daarvoor bestemde bakken worden gedeponneerd;
- gevaarlijk afval (voormalig chemisch afval) dient te worden gescheiden van het overige afval en in de daarvoor bestemde bakken te worden gedeponneerd;
- olie- en vetvlekken moeten worden verwijderd;
- het is ten strengste verboden om materialen van een hoger gelegen werkplek naar beneden te gooien of te laten vallen;
- eet-, kled- en waslokalen en de toiletten moeten in hygiënische staat worden gehouden.

1.3 Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

Persoonlijke beschermingsmiddelen mogen pas worden gebruikt als de risico's niet op een andere manier kunnen worden beperkt en zijn dus altijd het sluitstuk bij het treffen van maatregelen.

In de praktijk zijn er echter tal van situaties waarin bronmaatregelen onmogelijk zijn, of waar onvoldoende technische oplossingen kunnen worden toegepast om de risico's op een effectieve manier te beheersen. In zulke situaties is het noodzakelijk om persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken, eventueel als aanvulling op of in combinatie met andere maatregelen.

Persoonlijke beschermingsmiddelen moeten geschikt zijn voor de risico's waartegen ze bescherming bieden, aangepast aan de werkomstandigheden en de individuele eigenschappen van de gebruiker. Hierbij dienen de persoonlijke beschermingsmiddelen zelf geen extra risico te vormen of het risico te vergroten, aangepast te zijn aan de werkomgeving en mogen zij geen extra hinder of irritatie veroorzaken.

Gebruik van PBM

- Vervanging is nodig als er indicaties zijn van vervuiling, verminderd draagcomfort, beschadigingen of slijtage;
- PBM's dienen regelmatig te worden onderhouden;

1.4 Melden van ongevallen

Ieder ongeval met als gevolg letsel of schade, bijna ongevallen, onveilige handelingen en/of situaties dient door de betrokkene direct gemeld te worden aan de verantwoordelijke leidinggevende.

Bij ernstige ongevallen mogen plaatselijke situaties alleen na toestemming van de autoriteiten, zoals Politie of Arbeidsinspectie, worden gewijzigd.

1.5 Calamiteiten

Indien men voor de eerste keer op een bedrijfsterrein of bouwplaats komt dient men zich op de hoogte te stellen van de gebruikelijke wijze waarop calamiteiten gemeld kan worden (alarm- en telefoonnummers).

Stelt u op de hoogte van vluchtwegen vanaf uw werkplek en de plaats en bediening van de blusmiddelen in en bij uw werkomgeving.

Blusapparaten zijn d.m.v. letters in bepaalde toepassingsgebieden ingedeeld:

A = Vaste stoffen;

B = Vloeistoffen;

C = Gassen;

D = Metaalbranden.

Blustoestellen moeten jaarlijks worden gecontroleerd.

Vluchtwegen, nooduitgangen, en brandbestrijdingsmiddelen moeten toegankelijk en vrij van obstakels zijn;

Voorkom brand door bij brandgevaarlijke werkzaamheden (las-sen, slijpen, snijden, e.d.) brandbare materialen te verwijderen.

Zorg altijd voor een vrije doorgang voor de brandweer.

Hoofdstuk 2 Gebruik van elektrische apparatuur

De specifieke gevaren van elektrische apparatuur zijn elektrocutie en het veroorzaken van explosies als direct gevolg van het gebruik. Al het elektrische gereedschap moet voor industrieel gebruik geschikt zijn. Bij sommige werkzaamheden zal het gebruik van explosie veilig gereedschap worden vereist.

Hoofdstuk 3 Sloopwerkzaamheden

Voor aanvang van de sloopwerkzaamheden dient het werk-/VGM-plan, met daarin opgenomen alle maatregelen, procedures en werkwijzen met alle betrokken medewerkers besproken. Hiertoe behoren ook ingehuurde werknemers en onderaannemers. Er wordt aandacht gevestigd op de risico's die sloopwerkzaamheden met zich meebrengen. Deze instructies behoren, zeker bij langdurige projecten, voor alle partijen periodiek te worden herhaald (bijvoorbeeld d.m.v. toolboxmeetings).

Hoofdstuk 4 Asbesthoudende stoffen

Aan het werken met asbest zijn zeer ernstige risico's voor de gezondheid verbonden. Asbestvezels kunnen onopgemerkt worden ingeademd en in de longen achterblijven. Zo

kan blootstelling aan asbest, zelfs na vele jaren, tot ernstige schade aan de gezondheid leiden.

- voor aanvang van asbestsanering moet dit door het uitvoerende bedrijf (gecertificeerd conform de BRL 5050) worden gemeld aan de Arbeidsinspectie in de desbetreffende regio;
- de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd door of onder toezicht van een DTA-A (Deskundig Toezichthouder Asbestsanering);
- de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd volgens een van tevoren opgesteld schriftelijk werk-/VGM-plan.

Hoofdstuk 5 Werken op hoogte

Indien er werkzaamheden op hoogte verricht moeten worden en bestaande voorzieningen ontbreken, zijn er hulpmiddelen om deze werkzaamheden uit te voeren.

5.1 Stalen steigers

De risico's van steigerwerk bestaan uit:

- van een hoogte vallen;
- door een opening van een wekvloer vallen;
- getroffen worden door vallende voorwerpen;
- omvallen van een steiger door onvoldoende verankering;
- bezwijken van een steiger door overbelasting.

Opbouwen, veranderen en afbreken van een steiger moet gebeuren onder deskundig toezicht.

- toepassing van werkvloerverbreiding;
- bevestiging van hijswerktuigen.

5.2 Rolsteigers

De rolsteiger kent een lage gebruiksdrempel. Rolsteigers worden door zeer velen en in verschillende omstandigheden gebruikt. Dat verhoogt de risico's. Deze risico's kunnen het hoofd worden geboden als het materiaal in goede staat is, de opbouw deskundig is en de gebruikers aan de hand van een duidelijke handleiding worden geïnstrueerd. Volg altijd de montage- en gebruikershandleiding van de fabrikant of leverancier!

Voorschriften voor het gebruik van rolsteigers

- rolsteigers met materiaal of personen erop mogen niet worden verplaatst;
- een rolsteiger op een horizontale en vlakke ondergrond opstellen. De fabrikant geeft aan of, en zo ja onder welke voorwaarden er op een hellend vlak mag worden gewerkt;
- vanaf windkracht 6 kan de stabiliteit in gevaar komen. Doorwerken kan alleen wanneer er extra maatregelen worden getroffen, zoals verankering en schoren.
- bij het onbeheerd achter laten van een rolsteiger maatregel treffen zodat kinderen er niet in kunnen klimmen, bijv. met bouwhekken;
- gebruik altijd de blokkeerinrichting van de wielen;

5.3 Hangsteigers

- Werken in een hangsteiger is voor personen jonger dan 18 jaar alleen toegestaan bij adequaat deskundig toezicht en in het kader van een beroepsopleiding;
- Personen in een hangsteiger moeten met een valbeveiligings-apparaat aan een vast hoger gelegen punt zijn verbonden.

Deze verplichting geldt niet wanneer het hangsteiger op een van de volgende manieren is opgehangen:

- aan minstens vier onafhankelijke draagkabels;
- aan twee onafhankelijke draagkabels en twee vangkabels met vanginrichting;
- aan één draagkabel en één vangkabel met vanginrichting.

In deze gevallen dient men een veiligheidsgordel te dragen en deze aan een stevig punt in de hangsteiger vast te zetten.

5.4 Ladders en trappen

Het voornaamste risico is het vallen van hoogte, wat kan gebeuren door bijvoorbeeld:

- ondeugdelijke sporten of bomen;
- te korte of lange ladders;
- onjuiste opstelling of gebruik van ladders;
- vervuiling sporten en onvoldoende onderhoud.

5.5 Hoogwerkers

Voorschriften voor het gebruik van een hoogwerker

- een hoogwerker mag alleen worden bediend door personen die tenminste 18 jaar zijn en vertrouwd met de bediening en de aard van de te verrichten werkzaamheden;
- personen in een hoogwerker moeten een veiligheidsgordel dragen wanneer met zwaar gereedschap wordt gewerkt en/of wanneer het bovenlichaam zich buiten het hekwerk bevindt;
- een mobiele hoogwerker mag nooit als lift worden gebruikt;

5.6 Werkbakken (ingericht voor personen)

Voorschriften voor het gebruik van een werkbak

- er moet visueel contact zijn tussen de kraanmachinist en de bemanning, ook spraakcontact moet gewaarborgd zijn (bijv. met portofoons);
- in de werkbak is het dragen van een veiligheidsgordel verplicht;
- vóór gebruik is controle noodzakelijk van; de staat en werking van het hijsgereedschap, de bevestiging van de werkbak aan de hijshaak en soepele werking van de wartel. Deze controles en de inspecties dient men te registreren.

Hoofdstuk 6 Grondwerken

Vóórdat men met graafwerkzaamheden begint, moet er worden nagegaan of zich gas-, water- of elektriciteitsleidingen bevinden ter plaatse of in de nabijheid van de te graven putten of sleuven (via het Kabels- en Leidingen Informatie Centrum KLIC). Ook moet rekening worden gehouden met industriële transportleidingen. Het vooraf met de hand maken van een proefsleuf is aan te raden.

Grondverzetmachines dienen een zodanige afstand tot de sleuf of put aan te houden, dat er geen gevaar voor instorting of inkalven van het talud aanwezig is.

Bij gebruik van kranen, graafwerktuigen, bulldozers etc. moet erop gelet worden dat het bedienend personeel alsmede in de nabijheid vertoevende personen niet in gevaar worden gebracht.

Hoofdstuk 7 Werken bij storm

Vanaf windkracht 6 Beaufort, gemeten op de werkplek, mag er niet meer op hoogte worden gewerkt of hijs- en hefwerkzaamheden worden verricht.

Bij hoge windsnelheden moeten de betrokken medewerkers materialen zoals timmerhout, multiplex, losse steigerplanken, plastic platen, etc. vastbinden of op andere wijze beveiligen, zodat deze niet kunnen wegwaaien en daardoor schade en/of persoonlijk letsel kunnen veroorzaken.

Hoofdstuk 8 Afzettingen

Werkplekken die risico's met zich mee brengen dienen doelmatig afgezet te worden.

Voorbeelden hiervan zijn plaatsen waar:

- hijswerkzaamheden worden uitgevoerd;
- onveilige situaties bestaan ten gevolge van obstakels, gaten in vloeren, ontbrekende leuning, etc.;
- gewerkt wordt met een risico van vallende voorwerpen;
- hoge druk reinigingsactiviteiten worden uitgevoerd.

Voorbeelden van afzetmateriaal zijn:

- afzetlint;
- kettingen;
- drang-, bouwhekken;
- houten afschottingen;
- plank en pion.

Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden moeten bij de afzettingen ook waarschuwborden worden geplaatst.

Hoofdstuk 9 Lassen en branden

Voor aanvang van de werkzaamheden dient men zich op de hoogte te stellen van eventuele specifieke eisen van de opdrachtgever.

De toepassing van het elektrisch lassen levert een aantal risico's op. Dit zijn:

- elektriciteit, brand en explosie;
- blootstelling aan gassen, rook, elektromagnetische straling en schadelijk geluid;

- klimatologische factoren, o.a de warmtebelasting;

Beheersmaatregelen m.b.t. elektrocutie:

- in vochtige en besloten ruimten, of in gevallen waarin de kleding van de lasser vochtig is, mag de open spanning van de lastrafo niet meer bedragen dan 50 Volt; Hiervoor dient op de lastrafo een spanningsverlagingsrelais te worden aangebracht.
- gebruik goede voeding- en laskabels, koppelingen, klemmen en lastangen;
- schakel direct na het beëindigen van de werkzaamheden de hoofdschakelaar van de transformator uit.

Arbeid hygiënische beheersmaatregelen:

- zuig lasdampen mechanisch af, doe het niet zelf;
- als er onvoldoende ventilatie is en bij het lassen van o.a. RVS en legeringen gebruik dan een laskap met verse luchtvoorziening;
- gebruik een goede laskap of bril, brandwerende kleding en handschoenen;
- bij het lassen aan werkstukken waarop verf, zink, e.d. is aangebracht, moet dit eerst worden verwijderd i.v.m. de giftige dampen die hieruit kunnen ontstaan;
- plaats zo nodig een lasscherm tegen UV-straling.

Beheersmaatregelen m.b.t. brand bij lassen of branden:

- controleer of een veiligwerkvergunning vereist is;
- verwijder brandbare materialen/stoffen;
- bescherm de omgeving zo goed mogelijk tegen rondspattende vonken;
- zet blusmiddelen gereed en/of zet een brandwacht in;
- houd gasflessen op afstand van warmtebronnen;
- zet ze vast in verticale stand en zorg dat de sleutel met een ketting aan de fles bevestigd is, controleer of een vlamdover gemonteerd is;
- sluit direct na het beëindigen van uw werkzaamheden de flessen af;
- gas- en zuurstofflessen mogen nooit in een besloten ruimte worden geplaatst.

Hoofdstuk 10 Verfverwerking

Verf bestaat uit een groot aantal producten en bestanddelen. Bij het omgaan met verf moet men rekening houden met de chemische reactiviteit en de thermische stabiliteit. Verven en vernissen zijn min of meer chemisch en thermisch instabiel, dit is vooral afhankelijk van de hoeveelheid en de aard van de bindmiddelen en oplosmiddelen die in de verf zijn verwerkt. Bij het verwerken van oplosmiddel houdende verfproducten moet men rekening houden met veiligheids- en gezondheidsrisico's.

Voorschriften voor het verwerken van verf

- lees het etiket of raadpleeg het product informatieblad, zie voor de betekenis van de symbolen de betreffende bijlage;
- bij verfwerkzaamheden dient men rekening te houden met gevaren van vergiftiging, bedwelming, O.P.S, brand of explosie;
- zorg dat er voldoende ventilatie en/of afzuiging aanwezig is;
- tijdens de werkzaamheden is roken, eten en drinken niet toegestaan;
- gebruik de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen;
- de verfmaterialen en verdunningsmiddelen moeten op verantwoorde wijze worden opgeslagen in een brandvrije ruimte;
- lege verfblikken en resten moeten direct van de werkplek worden afgevoerd en zodanig opgeslagen worden dat afvoer naar een vergunninghouder en vernietiging conform de wettelijke voorschriften kan plaatsvinden.

Hoofdstuk 11 Opslag van gevaarlijke stoffen

Onder gevaarlijke stoffen verstaan we chemicaliën, chemische producten of preparaten. In het algemeen kan men ervan uitgaan dat stoffen die schadelijk zijn voor het milieu dat ook voor de mens zijn.

Van al deze stoffen zijn productinformatiebladen op de werklocatie aanwezig. In deze productinformatiebladen staan de specifieke gevaren en hoe te handelen bij een ongeval.

Opslag

Gevaarlijke stoffen moeten zodanig worden opgeslagen dat ze geen schade, gevaar of risico voor medewerkers of derden kunnen opleveren.

Mogelijke negatieve gevolgen en kansen

Kleine hoeveelheden gas, damp of vloeistof kunnen bij lekjes of temperatuurwisselingen vrijkomen. Afhankelijk van de eigenschappen van de stof kan dit schadelijk zijn voor de gezondheid en voor het milieu. Een stof kan in het lichaam worden opgenomen via de mond, de huid en de ademhaling. Gezondheidsschade kan acuut zijn maar kan zich ook na enige uren openbaren. Er zijn echter ook stoffen waarvan de gevolgen zelfs na eenmalige blootstelling, pas na jaren werkzaam wordt.

Brand

Bij brand ontstaan ontledingsproducten die giftig of bijtend kunnen zijn. Ook kunnen bij heftige reacties zoals ontploffingen mensen worden getroffen door wegvliegende delen van verpakkingen of andere materialen.

Werken met gevaarlijke stoffen

Bij het werken met gevaarlijke stoffen moet men op de hoogte zijn van de gevaren en de beheersmaatregelen die voor de desbetreffende stof gelden.

Alle relevante gegevens die er zijn om veilig te kunnen werken met gevaarlijke stoffen staan vermeld op product informatiebladen.

Gevarencategorieën

Behalve de symbolen kunnen op verpakkingen de zogenaamde R-zinnen of S-zinnen voorkomen. Deze geven in het kort aan wat de bijzondere gevaren van de verpakte stof zijn, respectievelijk welke voorzorgsmaatregelen nodig zijn.